

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 160/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom Mgr. Lukášom Kysuckým, Kamenná 3607/29, Žilina, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 9T/10/2025 a upovedomeniu zo 7. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a upovedomením v záhlaví uvedeného všeobecného súdu. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil upovedomenie okresného súdu zo 7. januára 2026 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, aby uviedol vec do stavu korešpondujúceho s relevantnými právnymi predpismi a aby okresnému súdu uložil povinnosť rozhodnúť o námietke v súlade s právnym názorom ústavného súdu a povinnosť nahradiť trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh v spojení so skutočnosťami známymi ústavnému súdu z jeho rozhodovacej činnosti (III. ÚS 113/2026) vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1 a 3 písm. a) a e) Trestného zákona. Okresný súd uznesením sp. zn. 9T/10/2025 z 27. februára 2025 v spojení s uznesením sťažnostného súdu z 20. marca 2025 rozhodol o prijatí obžaloby. Sťažovateľ na hlavnom pojednávaní 2. januára 2026 vzniesol námietku zaujatosti proti konajúcemu sudcovi odôvodnenú a) porušovaním zásady *in dubio pro reo*, b) osobným a znevažujúcim postojom, c) šikanóznym konaním a d) ignorovaním zásadného zvratu v dokazovaní. Okresný súd vydal 7. januára 2026 upovedomenie, ktorým

oznámil, že o námietke zaujatosti nebude konať v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že námietky neboli vznesené bezodkladne, týkajú sa prevažne procesného postupu a že o zaujatosti sa už v minulosti rozhodovalo s negatívnym záverom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Samosudca rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej proti jeho vlastnej osobe, čím porušil jednu zo základných zásad spravodlivého procesu *nemo iudex in causa sua*. Je to v príkrom rozpore s garanciami na nestranný súd a zakladá to porušenie základných práv sťažovateľa. Ak o svojej vlastnej možnej zaujatosti rozhoduje samotný sudca, je vonkajšia záruka (objektívna záruka, že súd sa nestranným javí navonok) úplne eliminovaná. Okresný súd nesprávne aplikoval § 32 ods. 6 Trestného poriadku, pretože sťažovateľova námietka obsahovala konkrétne a závažné tvrdenia o osobnom postoji sudcu, jeho zosmiešňovaní, šikanóznom správaní a ignorovaní kľúčových dôkazov, a nielen kritiku procesného postupu. Postup samosudcu je v rozpore s judikátmi sp. zn. III. ÚS 23/2022, PL. ÚS 21/2019 a II. ÚS 111/2018 a relevantné sú aj prípady Európskeho súdu pre ľudské práva Piersack proti Belgicku, De Cubber proti Belgicku a Kyprianou proti Cypru.

4. Argument súdu, že námietky k výsluchu manželky a svedka Veverku neboli podané bezodkladne, je formalistický. Sťažovateľ neopisuje len izolované incidenty, ale sústavné a prehlbujúce sa správanie sudcu, pričom posledné pojednávanie mohlo byť „poslednou kvapkou“ vedúcou sťažovateľa k podaniu námietky. Skutočnosť, že o zaujatosti sudcu už bolo rozhodnuté v auguste 2025, nezbavuje súd povinnosti zaoberať sa novou námietkou, ak je založená na nových skutočnostiach, ktoré nastali po tomto rozhodnutí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a popri zisťovaní, či obsahuje zákonom požadované náležitosti, skúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorého podstata vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Opačný záver by znamenal nielen popieranie spomenutého princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ale aj významu podústavného práva pri ochrane základných práv. Podústavné právo vytvára nielen orgány verejnej moci s ich osobitými právomocami, ale aj množstvo hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn vytvára právne prostriedky na ochranu základných práv.

7. Na zákonnej úrovni je princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu upravený v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd

alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

8. Každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť právnej (súdnej) ochrany, preto pred podaním ústavnej sťažnosti musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencie smerujúce k ochrane základných práv a slobôd predchádzajú právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd.

9. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Uvedená právomoc všeobecných trestných súdov predchádza právomoci ústavného súdu, a to s výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými.

10. Priebežné nemeritórne rozhodnutia procesnej povahy (napr. uznesenie o vylúčení či nevyhlúčení sudcu, uznesenie spojené s vykonaním dôkazu, zaist'ovacie úkony v trestnom konaní) ústavný súd podrobuje svojmu prieskumu iba vtedy, ak by takéto rozhodnutia (opatrenia či iné zásahy) boli spojené s konkrétnym relevantným nepriaznivým dôsledkom pre sťažovateľa, ktorý bol týmto rozhodnutím (opatrením či iným zásahom) spôsobený, pričom by sa tento nepriaznivý dôsledok musel zároveň vzťahovať na celkový výsledok konania a v ďalšom priebehu konania by sa už nedal korigovať. V konkrétnom prípade teda musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do základných práv alebo slobôd sťažovateľa a zároveň sa námietka ich porušenia musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musí vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho už možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Rovnako mohlo ísť o prípad, ak procesným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu ústavnoprocených práv účastníkov konania (III. ÚS 46/2013).

11. Sťažovateľ namieta postup okresného súdu v konaní, ktoré dosiaľ nie je ukončené. Doteraz nebolo ani len na prvom stupni (neprávoplatne) rozhodnuté v otázke viny a trestu. Napriek tomu, že vo veci sťažovateľa nebolo vydané formálne rozhodnutie, sťažovateľ neuvádza žiadne dôvody, ktoré by v jeho prípade mali odôvodňovať výnimku z uvedeného spôsobu uplatňovania právomoci ústavného súdu (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ môže námietky prezentované v ústavnej sťažnosti uplatniť vo svojej trestnej veci v rámci dostupných opravných prostriedkov – odvolania [odvolací súd môže podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušiť prípadný rozsudok aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali (pokiaľ ide o chybný procesný postup), so zohľadnením aj § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, pokiaľ ide o konanie a rozhodovanie vylúčeným sudcom], prípadne aj dovolania [ktoré podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania]. Príslušné všeobecné súdy teda môžu v rámci svojej

právomoci zjednať nápravu sťažovateľom tvrdených pochybení týkajúcich sa konania a rozhodovania sudcom, ktorý mal byť podľa jeho názoru vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

13. Je potrebné dodať, že v danom štádiu konania musel okresný súd rešpektovať § 32 ods. 6 Trestného poriadku, pričom právne adresným oznámením dôvodov nekonania o uplatnenej námietke zaujatosti (označenej takto obvineným) splnil kritériá súdnej ochrany pre aktuálny procesný moment. Či bolo jeho riešenie správne, môže vyhodnotiť odvolací, resp. následne dovolací súd (pozri predchádzajúci odsek). V prípade oneskorenej námietky zaujatosti sudcu sa o nej nekoná ihneď, čo však neznamená, že nevyhlúčenie sudcu sa nebude skúmať v konaní o opravných prostriedkoch. To platí aj o iných procesných vadách znevýhodňujúcich obvineného, v konečnom dôsledku v kontexte § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

14. Tieto skutočnosti vedú ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť proti postupu a upovedomeniu okresného súdu je podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde neprípustná a podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde je dôvodné ju odmietnuť. Ústavný súd nezistil prítomnosť dôvodu hodného osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pre ktorý môže ústavnú sťažnosť neodmietnuť, napokon sťažovateľ nič v tomto zmysle ani netvrdil.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal (zrušenie upovedomenia, povinnosť rozhodnúť, náhrada trov konania), keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu